

Örebro stadsarkiv

Arkivförteckning

Åkesbergs säteri.

Åkesbergs säteri (GF:022)

Handlingar omfattar tiden 1670 - 1940

Åkesberg ligger i Stora Mellösa socken. 1659 slogs tre gårdar i Bittinge samman och bildade säteriet Åkesberg, namnet kom av dåvarande ägaren Åke Åkesson Natt och Dag.

1677 drogs Åkesberg in till kronan och blev översteboställe för Närke-Värmlands regemente. Gården var översteboställe till slutet av 1800-talet. Då Domänstyrelsen övertog gården och Gustaf Andersson blev arrendator och som senare köpte gården.

Mangårdsbyggnaden uppfördes 1756 och senare tillbyggd med övervåning. Flygelbyggnad uppförd 1668 och ekonomibygnaderna under 1800-talets senare hälft.

I serien F1 Synehandlingar går att följa vilka militärer som bebodde Åkesberg när det var översteboställe. Arkivet har lämnats till Stadsarkivet som gåva.

Arkivet förtecknat 2020-11-30

av

Britt-Marie Olsson

Arkivarie

Åkesbergs säteri (GF:022)

F	Ämnesordnade handlingar	
F1	Synehandlingar	1670--1924
F2	Rättegång- och beslutshandlingar	1746--1887
F3	Privata handlingar	1869--1926
F4	Övriga ämnesordnade handlingar	1729--1990

Serierubrik		Seriesignum
Synehandlingar		F1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1670-1814	<ul style="list-style-type: none"> - Register över synehandlingarna 1670 - 1814. - Rågångsskillnadssyn mellan Åkesberg och Åsby, på begäran av friherrinnan Anna Natt och Dag, ägare till Åkesberg 1670. - Av- och tillträdessyn. Friherrinnan Magdalena Kristina von der Noth avträdde, överste och greve Carl Ulrik Torstensson tillträdde 1724. - Av- och tillträdessyn. Överstelöjtnant och greve Johan Carlsson Strömfeldt avträdde, överste och greve Carl Posse tillträdde 1732. - Av- och tillträdessyn. Carl Posses sterbhus avträdde, överste och baron Hindrich Magnus von Buddenbrock tillträdde 1739. - Synehandling Åkesberg 1743. - Av- och tillträdessyn. General Carl Hindrich Wrangel avträdde och överste Pehr Kalling tillträdde 1748, 1750. - Besiktning av karaktärshus 1753. - Husesyn på kaptensbostället Via 1792. - Av- och tillträdessyn. Fältmarsalk och greve Johan August Meijerfeldt avträdde 1792. - Av- och tillträdessyn. Greve Carl Leijonstedt tillträdde 1796. - Besiktning av mangårdsbyggnaden vid Åkesberg med anledning av Leijonstedts hemställan om påbyggnad av byggnaden 1800. - Ekonomisk besiktning av bostället Via i Asker 1800. - Husesyn i Åkesberg 1801. - Av- och tillträdessyn. Carl Leijonstedt avträdde och kapten Claes Ljunggren tillträdde som arrendator 1801. - Av- och tillträdessyn. Carl Leijonstedt och slottsbyggmästaren Isac Rosen tillträdde som arrendator 1803. - Besiktning av påbyggnaden mangårdsbyggnaden Åkesberg 1804. - Besiktningssprotokoll mangårdsbyggnaden Åkesberg 1806. - Av- och tillträdessyn. Greve Carl Leijonstedt avträdde och överste, friherre Gustaf von Otter tillträdde 1814.
2	1826-1924	<ul style="list-style-type: none"> - Register över synehandlingarna 1826 - 1889, 1896 - 1902. - Av- och tillträdessyn. Generallöjtnant Gustaf Reinhold Boijes sterbhus avträdde och generallöjtnant friherre Elof Rosenblad tillträdde 1826. - Av- och tillträdessyn. Bostället Via i Asker 1826. - Eftersyn, pådömda reparationer vid Åkesberg 1827. - Ekonomisk besiktning, Åkesberg 1829. - Ekonomisk besiktning, bostället Via 1829. - Laga syn vid Smedstorp, Nybacka, Skomakaretorp och

Serierubrik		Seriesignum
Volymnummer	Tid	Anmärkning
Synehandlingar		F1
		<p>Gattetorp (Gattan) 1830 och 1833.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekonomisk besiktning, Åkesberg 1832. - Syn, Åkesbergs dagsverkstorp Smestorp, Skomakaretorp, Murtorp och Gattetorp 1834. - Ekonomisk besiktning av majorsbostället Lind i Askersunds socken 1839. - Av- och tillträdessyn. Elof Rosenblads sterbhus avträdde och generalmajor Christer Mörner 1839. - Av- och tillträdessyn, kaptensbostället Via. Erik Rosenblads sterbhus och Christer Mörner 1839. - Laga syn på fullbordade reparationer, Åkesberg 1841. - Utsyning av "vrakekar" vid Åkesberg 1845. - Av- och tillträdessyn, Åkesberg och Via mellan Christer Mörner och överste Carl Jacob Cederström 1850. - Ekonomisk besiktning av Åkesberg och Via 1855. - Av- och tillträdessyn, Åkesberg och Via mellan Carl Jacob Cederström och översten greve C.N. Kalling 1860. - Ekonomisk besiktning Åkesberg 1865. - Av- och tillträdessyn, Åkesberg och Via mellan N.G. Årmans sterbhus och översten baron A.C. Leijonhufvud 1869. - Ekonomisk besiktning Åkesberg 1874. - Syn på indragna bostället Åkesberg, angående arrendatorerna 1880 - 1881. - Av- och tillträdessyn på torplägenheten Viatorpet på Wia 1882. - Av- och tillträdessyn på torpet Nybacka under Åkesberg 1883. - Besiktning av Åkesberg 1886. - Av- och tillträdessyn, Johan Jonsson 1889. - Av- och tillträdessyn mellan Johan Jonssons sterbhus och Wilhelm Larsson i Bittinge 1896. - Resolution på arrenderättens övertagande av Gustaf Andersson 1901. - Av- och tillträdessyn mellan Wilhelm Larssons sterbhus och Gustaf Anderssons tillträdande 1902. - Avsyningsbevis ny ladugårdsbyggnad Smedstorp 1904. - Av- och tillträdessyn. Gustaf Andersson, både av- och tillträdare 1909. - Besiktning Åkesberg 1914, 1924.

Serierubrik		Seriesignum
Rättegång- och beslutshandlingar		F2
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1746-1887	<ul style="list-style-type: none"> - Innehållsförteckning 1746 - 1887. - Anhållan om fastställelse av rågångshandlingar mellan Bittinge by och Åkesberg och Askers Häradsrätts dom 1746. - Handlingar rörande stängsel och gärdesgårdar mellan Bittinge by och Åkesberg 1780. - Häradsrättens medgivande att uppföra ett torpställe på Lindön 1781. - Häradsrättens medgivande om vitesförbud mot åverkan av skog på kaptensbostället Via i Asker 1783. - Häradsrättens fastställelse av upprättad karta över Mellösa sockenallmännings gränser 1805. - Häradsrättens medgivande om vitesförbud för olaga skogsavverkning Åkesberg 1805. - Länsstyrelsens utslag gällande icke uppfyllt entreprenadkontrakt och borgenssumma 1805. - Länsstyrelsens utslag på besvär anfört över Askers häradsrätts synerätt hållen besiktning av mangårdsbyggnaden 1805. - Kungl. Majt:s utslag uppå ansökan om åläggande för Segersjö att låta bortta ur Täljeån utlagda fiskeverkar 1805. - Lantmätares protokoll angående råskillnad mellan Åkesberg och angränsade byar 1806. - Kungl. Majt:s och riktes Kammarkollegies utslag rörande besvär över Länsstyrelsens resolution om reservskjutsar 1807. - Besvär över rågångsutstakningen mellan Åkesberg och Bittinge by 1812. - Arrendatorns ansökan om förhöjt vite för intrång på Åkesbergs marker samt fiske på gårdens vatten 1827. - Ansökan om uttag av såg- och timmerstockar på Askers häradssällmanning 1828. - Svea Hofrätts utslag gällande besvär som arrendatorn på Åkesberg inlämnat mot flera personer och intressenter gällande bland annat fiske med protokoll från Askers häradsrätt angående stämningen 1838. - Vitesförbud mot landstigning och åverkan på Lindön 1841. - Svea Hofrätts utslag i mål angående erläggande av sänkingsavgift, Hjälmare sjösänkingsbolag och arrendatorn på Åkesberg 1884. - Skadegörelse vid torpet Smedstorp 1885. - Besvär mot Domänstyrelsens förbud mot bete med mera 1887.

Serierubrik		Seriesignum
Privata handlingar		F3
Serieanmärkning		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
-	1869-1926	<ul style="list-style-type: none"> - Innehållsförteckning 1869 - 1897. - Arvsskifte efter rättaren Johan Jonsson i Mörby 1869. - Formulär till borgensförbindelse och arrendekontrakt 1869. - Bouppteckning och arvsutredning efter Brita Cajsa Andersdotter, Ässbron 1872 - 1873. - Bouppteckning och arvsskifte efter arrendatorn Lars Larsson, Åkesberg 1872, 1874. - Bouppteckning, auktionsprotokoll och arvsskifte efter hemmansbrukaren Erik Jonsson, Wådesta 1873 - 1874. - Förmyndarskapsprotokoll gällande Ida Christina Jonsson 1874. - Länsmans räkning till Lars Larssons sterbhus 1875. - Förmyndarskapsprotokoll gällande Per och Johan Larsson 1876. - Protokoll rörande handlare Palmgrens käromål mot Johan Jonsson 1879. - Per Anderssons i Egeby stämningsansökan på Johan Jonsson 1879. - Testamente, bouppteckning, auktionsprotokoll, arvsskifte efter Ingrid Olsdotter i Bittinge 1881 - 1884. - Johan Jonssons stämningsansökan angående klander av testamente 1883. - Protokoll vid uppskattning av kronohemmanet Gräve 10, 1887. - Lagfartsbevis för ett åttondels mantal Råsta 1897. - Förmyndarskapsprotokoll 1926. <p>Ingår i F4:1.</p>

Serierubrik		Seriesignum
Övriga ämnesordnade handlingar		F4
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1729-1990	<ul style="list-style-type: none"> - Innehållsförteckning 1729 - 1898. - Svar på anhållan om att köpa kaptensbostället Via i Asker 1729. - Besvär över synerättens beslut 1732 - 1736. - Dagsverksskyldiga vid Åkesberg 1732, 1836 och utan år. - Utdrag ur jordebok över hemman och lägenheter, löneanslag 1739. - Uppförande av ny mangårdsbyggnad 1750. - Utsyning av timmer 1782. - Klagomål från allmogen 1783. - Kostnadsförslag tegeltak 1785. - Protokollsutdrag från lantmäteriförrättning vid Via, Asker 1785. - Besiktning av hemmanens ekar 1793. - Ansökan om lagsökning på arrendator 1801. - Handlingar rörande uppförande av övervåning på Åkesberg 1801 - 1802. - Protokoll lantmäteriförrättning Åkesberg 1811. - Förteckning över handlingar överlämnade till häradshövding J. J. Pamp 1840. - Handlingar rörande reparationer vid Åkesberg 1840. - Handlingar rörande bristfälligheter vid bostället Via, Asker 1840. - Utsyning av vrakekar 1845 - 1846. - Lantmäteriförrättning i Åsby 1849 - 1850. - Handlingar rörande skogsindelning 1865 - 1909. - Handlingar rörande reparation 1866. - Länsstyrelsens avslag om flåhackning och bränning av mark 1876. - Arrendators hemställan om ersättning för utförda förbättringar 1876. - Överlåtelse av arrende 1881. - Tillstånd att sälja halm årligen 1886. - Tillstånd att uppföra ny loge 1889. - Överenskommelse och uppsägning av samtliga torpare vid Åkesberg 1896 - 1898. - Hyreskontrakt, arrendekontrakt, köpekontrakt, debetsedlar 1896 - 1939. - Handlingar rörande vägunderhåll 1927 - 1941. - Materialförslag till vagnhusbyggnad 1928. - Handlingar rörande försäkringar och andelsbevis 1933 - 1940. - Tidningsklipp rörande Åkesberg 1990. - Kontrakt rörande Smedstorp, utan år.

Serierubrik		Seriesignum
Volymnummer	Tid	Anmärkning
		Häri även F3 Privata handlingar.